

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach**

Katowice, dnia 8 kwietnia 2011 r.

**Pani
Mariola Męcik
Dyrektor
Sądu Okręgowego
w Częstochowie**

LKA-4100-03-01/2011/P/10/008

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach przeprowadziła kontrolę w Sądzie Okręgowym w Częstochowie², w zakresie wykonania budżetu państwa w 2010 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 5 kwietnia 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Pani Dyrektor niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Sądu w zakresie spraw objętych kontrolą.

Powyższą ocenę uzasadniają następujące oceny cząstkowe i ustalenia kontroli:

1. Wykonanie dochodów

NIK ocenia pozytywnie wykonanie dochodów w 2010 r. przez Sąd Okręgowy.

- 1) Uzyskane w 2010 r. dochody budżetowe w kwocie 6 409,5 tys. zł (93 % planu) były niższe od ujętych w planie finansowym o 479,5 tys. zł (o 7 %), przede wszystkim z tytułu niższych niż zaplanowano wpływów z opłat sądowych. W porównaniu do 2009 r. wykonane dochody były niższe o 112,2 tys. zł.

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm., zwanej dalej „ustawą o NIK”.

² zwanym dalej „Sądem Okręgowym” lub „Sądem”

Pobrane przez Sąd Okręgowy dochody przekazywano na centralny rachunek bieżący budżetu państwa, w terminach określonych w § 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 czerwca 2006 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa³.

- 2) Należności budżetowe Sądu na koniec grudnia 2010 r. wynosiły 1 759,5 tys. zł, w tym 1 558,1 tys. zł (89 %) należności netto. W porównaniu do stanu na koniec grudnia 2009 r. należności zwiększyły się o 532,7 tys. zł, tj. o 43 %, co wynikało głównie z większego przypisu należności w porównaniu do należności uiszczonych.

Na podstawie badania 10 największych należności z tytułu dochodów budżetowych, na łączną kwotę 676,6 tys. zł, stwierdzono, że podejmowano przewidziane przepisami działania windykacyjne i egzekucyjne. Ponadto wystąpił jeden przypadek należności na kwotę 222,9 tys. zł (z tytułu kary umownej naliczonej wykonawcy usługi za zwłokę), w którym sprawę skierowano na drogę postępowania przed sądem.

2. Wykonanie wydatków

NIK ocenia pozytywnie wykonanie przez Sąd Okręgowy wydatków w 2010 r.

- 1) Planowane w 2010 r. wydatki, po zmianach w kwocie 43 513,1 tys. zł, wykonano w wysokości 43 477,3 tys. zł, tj. w 99,9%. W porównaniu do 2009 r. wydatki wzrosły o 10 621,0 tys. zł, tj. o 24 %, przede wszystkim w związku z realizacją ostatniego etapu inwestycji pn. „Rozbudowa budynku Sądu Okręgowego w Częstochowie”.
- 2) Środki z rezerw celowych, przyznane w łącznej wysokości 172,5 tys. zł na sfinansowanie wzrostu wynagrodzeń nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach okręgu Sądu (12,8 tys. zł) oraz na zorganizowanie konferencji z udziałem sędziów z Ukrainy (159,7 tys. zł) wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem. Niewykorzystaną kwotę środków na zorganizowanie konferencji, w wysokości 5,3 tys. zł, zwrócono w dniu 12 stycznia 2011 r., w terminie określonym w §14 ust. 3 pkt 2 *rozporządzenia w sprawie szczegółowego wykonania budżetu państwa*.
- 3) Wydatki na wynagrodzenia w 2010 r. wyniosły 15 177,1 tys. zł i nie przekroczyły środków finansowych zaplanowanych na ten cel. W 2010 r. przeciętne zatrudnienie wyniosło 226 osób i w porównaniu do 2009 r. było niższe o 5 osób. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na jednego pełnozatrudnionego w 2010 r. wyniosło 5 596 zł i w porównaniu do 2009 r. wzrosło o 7 %.

³ Dz. U. Nr 116, poz. 784 ze zm., zwane dalej „rozporządzeniem w sprawie szczegółowego wykonania budżetu”.

- 4) Pozapłacowe wydatki Sądu zbadano pod względem poprawności formalnej dowodów i zapisów księgowych oraz wiarygodności ksiąg rachunkowych. Badanie przeprowadzono z zastosowaniem metody monetarnej (MUS) i uzupełniono o dobór celowy w zakresie wydatków na podróże służbowe pracowników Sądu. Na podstawie zbadanej próby 127 dowodów księgowych o wartości 23 348,4 tys. zł ustalono, że były one celowe, ujęte w planie finansowym, zaakceptowane do realizacji przez Główną Księgową Sądu oraz dokonywane zgodnie z ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych⁴.
- 5) W Sądzie sporządzono plan finansowy wydatków budżetowych na 2010 rok w układzie zadaniowym, w którym określono działania dla realizowanych zadań i podzadań. Za każdy kwartał 2010 r. sporządzono sprawozdanie z wykonania wydatków budżetu państwa w układzie zadaniowym i oceniano realizację poszczególnych zaplanowanych zadań i podzadań.

3. Poprawność formalna i rzetelność ksiąg rachunkowych oraz prawidłowość i rzetelność sprawozdań budżetowych.

NIK ocenia pozytywnie prowadzenie ksiąg rachunkowych.

- 1) W okresie objętym kontrolą księgi rachunkowe Sądu prowadzono przy użyciu komputera, z zastosowaniem programu ALBIT_FK7. Na podstawie przeglądu analitycznego ksiąg rachunkowych stwierdzono:
 - 43 zapisy, w których data wprowadzenia zapisu do systemu była wcześniejsza od daty dokonania operacji gospodarczej,
 - 64 zapisy dotyczące dokumentów z miesiąca stycznia 2010 r., które prawidłowo ujęto w księgach rachunkowych stycznia 2010 r., jednak zatwierdzono z opóźnieniem w dniach 17, 18 i 23 lutego 2010 r.,
 - 2 przypadki zapisów (na łączną kwotę 4 042 zł) bez podania opisu operacji gospodarczej, z naruszeniem art. 23 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁵.

Powyższe wynikało z błędów popełnionych przez pracowników przy wprowadzeniu dokumentów do rejestrów i nie wpływało na rzetelność ksiąg rachunkowych. Używany system księgowości komputerowej nie zapewniał pełnej kontroli kompletności zapisów oraz ich poprawności.

⁴ Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.

⁵ Dz. U. z 2009 r. Nr 152 poz. 1223 ze zm., zwana dalej „ustawą o rachunkowości”.

- 2) Na podstawie badania wiarygodności ksiąg rachunkowych oraz porównania danych z ksiąg rachunkowych z wykazywanymi w sprawozdaniach budżetowych stwierdzono, że roczne sprawozdania budżetowe za 2010 r. o stanie środków na rachunku bankowym (Rb-23), z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27), z wykonania planu wydatków (Rb-28) oraz kwartalne sprawozdania o stanie zobowiązań (Rb-Z) i o stanie należności (Rb-N), sporządzono terminowo i prawidłowo, w oparciu o dane z ewidencji księgowej.
- 3) Na koniec 2010 r. zrealizowano, wynikający z art. 26 *ustawy o rachunkowości*, obowiązek przeprowadzenia inwentaryzacji – tak co do trybu, jak i terminów. Inwentaryzację składników majątkowych przeprowadzono w formie spisu z natury (obejmowała tzw. „przydział osobisty”, obejmujący m.in. laptopy i telefony komórkowe), w drodze uzgodnienia sald, weryfikacji sald i spisu środków pieniężnych w kasie.
- 4) W wyniku szczegółowego badania 20 sum depozytowych (na łączną kwotę 1 380,8 tys. zł), utworzonych lub zlikwidowanych w 2010 r. ustalono, że operacje dotyczące przyjmowania i zwrotu środków pieniężnych, stanowiących sumy depozytowe, prawidłowo prowadzono i ewidencjonowano zgodnie z przepisami *rozporządzenia w sprawie szczególnych zasad rachunkowości*.

4. Działalność Sądu Okręgowego, jako dysponenta budżetowego drugiego stopnia

NIK ocenia pozytywnie działalność Sądu Okręgowego jako dysponenta II stopnia. Ustalenia kontroli wykazały, że sprawowano stały nadzór na finansami podległych jednostek, poprzez dokonywanie analiz sprawozdań budżetowych oraz przeprowadzanie kontroli w zakresie realizowania dochodów i wydatków tych jednostek.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- ***poprawne i terminowe ewidencjonowanie operacji gospodarczych w systemie finansowo-księgowym.***

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Panią Dyrektor, w terminie 15 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Pani prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Katowicach umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.